

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту
Кафедра обліку і аудиту**

**Люблінська політехніка (Республіка Польща)
Природничо-гуманітарний університет у м. Седліце (Республіка Польща)
Поліський державний університет (Республіка Беларусь)
Грузинський технічний університет (Грузія)
Університет ім. Александра Стульгінскіса (Литовська Республіка)
Східно-казахський державний технічний університет ім. Серикбаєва (Республіка
Казахстан)**

**Національний університет «Острозька академія»
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету
Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України
Громадська організація «Інститут податкових реформ»**

**Міжнародна науково-практична
конференція «Актуальні проблеми
обліково-аналітичного забезпечення в
умовах переходу до Індустрії 4.0»**

**26-27 березня 2020 року
Україна, м. Рівне**

УДК 657:330.342.24

Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в умовах переходу до Індустрії 4.0 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 березня 2020 року. Рівне : НУВГП, 2020. 416 с.

ISBN 978-966-327-458-4

Редакційна колегія:

- Зубілевич С.Я.** – кандидат економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.
- Левицька С.О.** – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.
- Маренич Т.Г.** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та аудиту Харківського національного університету сільського господарства ім. П. Василенка.
- Осадча О.О.** – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.
- Пилявець В.М.** – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки, обліку та оподаткування Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету.
- Позняковська Н.М.** – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.
- Савіна Н.Б.** – доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національного університету водного господарства та природокористування.

*Рекомендовано до видання Вченою радою Національного університету водного господарства та природокористування.
Протокол № 3 від 27.03.2020 р.*

За матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в умовах переходу до Індустрії 4.0».

Тези доповідей розміщені в авторській редакції.

УДК 657:330.342.24

ISBN 978-966-327-458-4

© НУВГП, 2020

Отже, первинні документи, які складаються на підприємстві своєчасно і є достовірними, дадуть можливість сформулювати належне інформаційне забезпечення для прийняття адекватних управлінських рішень, що відповідають сучасним вимогам господарювання.

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-14-ВР. Дата оновлення: 16.11.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 25.02.2020). **2.** Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88. Дата оновлення: 09.08.2013. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 25.02.2020). **3.** Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. Дата оновлення: 07.11.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 29.02.2020). **4.** Руслана Краснощок. Перевіряємо первинні документи. *Практичний журнал. Балансагро*. 16.12.2019 р. № 46-1. С. 53–56.

УДК 657.1

Бруханський Р. Ф., д.е.н., професор (Тернопільський національний економічний університет, м. Тернопіль)

АДАПТАЦІЯ ПАРАДИГМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДО ВИМОГ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Трансформація управлінської парадигми з векторизацією пріоритетів стратегічного управління мотивувала еволюцію бухгалтерського обліку в напрямі створення стратегічно орієнтованої системи, втілюючи перехід від домінанти впливу класичних систем тактичного управління до стратегічного.

Одним із найбільш авторитетних теоретиків менеджменту ХХ століття, засновником теорії глобального ринку П. Друкером обґрунтовано радикальні зміни традиційної інформаційної системи, зокрема бухгалтерського обліку: 1) основні з них стосуються порядку розрахунку собівартості на основі розгляду підприємства як цілісного бізнес-процесу, а не окремих бізнес-процесів; 2) для забезпечення конкурентоспроможності бізнесу в умовах глобалізації необхідно знати обсяги витрат у розрізі елементів «економічного ланцюга» та здійснювати управління ними на основі такої інформації; 3) перехід від ціноутворення на основі витрат до витрат на основі ціноутворення для забезпечення реалізації стратегічних цілей; 4) необхідність побудови системи мережевого обліку для забезпечення ефективного надання інформації про затрати «економічного ланцюга»; 5) для забезпечення інформаційного супроводу процесу створення матеріальних благ необхідно мати чотири набори діагностичного інструментарію: базова фінансова інформація, інформація про продуктивність, інформація про основні знання,

інформація про розподіл ресурсів; б) розробка системи для надання систематизованої інформації про зовнішнє середовище підприємства [1, с. 124].

Розгляд пропозицій щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення в умовах нової парадигми менеджменту доводить, що для реалізації перших чотирьох пропозицій необхідно внести незначні корективи в існуючу методологію бухгалтерського обліку, зокрема розробити нові методи калькулювання собівартості продукції, удосконалити підходи обліку витрат із врахуванням ланцюгів цінності підприємств, переглянути існуючі підходи до організації системи обліку в об'єднаннях підприємств на основі можливості застосування мережевого обліку.

Для реалізації п'ятої пропозиції система бухгалтерського обліку повинна зазнати значної трансформації, оскільки до її складу мають бути впроваджені нові об'єкти (інновації, основні компетенції, людський капітал), для яких потрібно розробити власний оцінний інструментарій. Також бухгалтерський облік потрібно побудувати таким чином, щоб надавати інформацію про економічну додану вартість підприємства.

Для реалізації шостої пропозиції необхідною є побудова корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи, яка б забезпечувала надання інформації про внутрішнє середовище підприємства в усіх необхідних зрізах (наприклад, ланцюга цінностей), часових вимірах (минулому і майбутньому), а також забезпечувала збір і обробку максимального обсягу інформації про зовнішнє середовище. При цьому слід враховувати, що облікова система ніколи не зможе забезпечити збір повної інформації про постійні зміни невідконтрольного менеджерам зовнішнього середовища, тому облікова інформація при прийнятті стратегічних рішень має бути доповнена даними з інших інформаційних систем, наприклад, системи стратегічного аналізу.

Еволюція сучасної нової парадигми менеджменту мотивує облікову інформацію до виконання ролі об'єднуючої та інтегруючої системи у складі сучасних корпорацій, яка б дозволяла візуалізувати процес створення вартості підприємства та виробництва продукції і надання послуг, надавати повну і достовірну інформацію про елементи ланцюга цінностей.

Ю. Барчі, М. Г. Шентірмей і З. Земан акцентують увагу на доцільності управління ланцюгом цінностей, який у межах обліково-аналітичного тренду є новим напрямом стратегічно орієнтованого обліку [2, с. 14].

Характерною особливістю вказаного підходу є необхідність розрахунку доходів і витрат не лише стосовно конкретного підприємства, а й щодо життєвого циклу продукту загалом. Виникнення такого підходу можна вважати одним із елементів нової управлінської стратегічної парадигми.

Оскільки на сучасному етапі відбувається адаптація стратегічної управлінської парадигми до Індустрії 4.0, тому відсутні чіткі вимоги (вони перебувають у стані удосконалення), яким має відповідати новостворена стратегічна парадигма бухгалтерського обліку. Так, поряд з удосконаленням

систем управління в результаті кардинальних змін у процедурі збору, обробки та представлення інформації та глобалізації світової економіки, в рамках стратегічної управлінської парадигми відбуваються зміни її теоретичного базису, що передбачає поступовий перехід від стратегічного планування до побудови складних стратегічних систем (нова управлінська стратегічна парадигма). Проте більшість дослідників у сфері бухгалтерського обліку не проводить розмежування між управлінською стратегічною парадигмою та новою управлінською стратегічною парадигмою, що не дозволяє виокремити ті елементи, які мають бути покладені в основу побудови облікової стратегічної парадигми Індустрії 4.0.

В основу розробки майбутньої стратегічної парадигми бухгалтерського обліку мають бути покладені не лише напрацювання в сфері теорії фірми, а й теорії зовнішнього середовища, що сприятиме розширенню предмета бухгалтерського обліку як окремої функціональної науки.

1. Друкер П. Энциклопедия менеджмента. М. : Вильямс, 2004. 432 с. 2. Barczy J., Szentirmai M. G., Zeman Z. The (information-) connection between the strategic management-accounting and the company valuation. URL: <http://ssrn.com/abstract=1928034> (дата звернення: 29.02.2020).

УДК 657.1

Будько О. В., д.е.н., доцент (Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське)

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ

Перехід до цифрової економіки потребує розробки нових підходів до відображення у бухгалтерському обліку та звітності процесів, які її супроводжують. Необхідність дотримання принципів сталого розвитку обумовлюють потребу у визначенні їх взаємозв'язку з напрямками реалізації концепції «Індустрія 4.0». За цих умов перед бухгалтерським обліком постає глобальне завдання за допомогою інформаційної функції координувати ці процеси, досягаючи тим самим поєднання цілей сталого розвитку та імперативів концепції «Індустрія 4.0».

Важливими аспектами впровадження концепції «Індустрія 4.0» є стратегія, компетенції і робоча сила та технології [1, с. 8]. Стратегія діяльності підприємства, орієнтованого на сталий розвиток, має забезпечувати збалансованість та рівновагу в отриманні економічних, соціальних та екологічних результатів діяльності. Основою для розробки стратегії діяльності підприємства в умовах переходу до концепції «Індустрія 4.0» є інформація про потенційні можливості підприємства щодо повної